jel:

INFORMATIKA

EMELT SZINTŰ **GYAKORLATI VIZSGA**

2013. május 13. 8:00

A gyakorlati vizsga időtartama: 240 perc

Beadott dokumentumok	
Piszkozati pótlapok száma	
Beadott fájlok száma	

A beadott fájlok neve

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Informatika — emelt szint	Azonosító jel:							

gyakorlati vizsga 1221 2 / 12 2013. május 13.

1	Inform	otilco	amal	t azint
ı	ıntorm	atika -	— emer	t szint

Azonosító								
jel:								

Fontos tudnivalók

A gyakorlati feladatsor megoldásához 240 perc áll rendelkezésére.

A vizsgán **használható eszközök**: a vizsgázó számára kijelölt számítógép, papír, toll, ceruza, vonalzó, lepecsételt jegyzetlap.

A feladatlap belső oldalain és a jegyzetlapon készíthet **jegyzeteket**, ezeket a vizsga végén be kell adni, de tartalmukat nem fogják értékelni.

A feladatokat tetszőleges sorrendben megoldhatja.

Felhívjuk a figyelmet a **gyakori** (10 percenkénti) **mentésre**, és feltétlenül javasoljuk a mentést minden esetben, mielőtt egy másik feladatba kezd.

Vizsgadolgozatát a feladatlapon található **azonosítóval megegyező** nevű **vizsgakönyvtárba** kell mentenie! Ellenőrizze, hogy a feladatlapon található kóddal megegyező nevű könyvtár elérhető-e, ha nem, még a vizsga elején jelezze a felügyelő tanárnak!

Munkáit a **vizsgakönyvtárába mentse**, és a vizsga végén **ellenőrizze**, hogy minden megoldás a megadott könyvtárban van-e, mert csak ezek értékelésére van lehetőség! Ellenőrizze, hogy a beadandó állományok olvashatók-e, mert a nem megnyitható állományok értékelése nem lehetséges!

Amennyiben az adatbázis-kezelés feladatát LibreOffice Base alkalmazásban oldja meg, a táblamódosító lekérdezéseket leíró SQL-parancsokat vagy a LibreOffice Base adatbázis-állomány részeként vagy pedig egy külön szövegállományban kell beadnia. Szövegfájl beadása esetén a szövegfájl neve egyértelműen utaljon a tartalmára (például SQL-parancsok.txt), valamint az állományban a parancs mellett szerepeltesse az előírt lekérdezésnevet!

A beadott program csak abban az esetben értékelhető, ha a vizsgázó létrehozta a választott programozási környezetnek megfelelő forrásállomány(oka)t a vizsgakönyvtárában, és az tartalmazza a részfeladatok megoldásához tartozó forráskódot.

A **forrásfájlokat** a vizsgakönyvtárban találja.

Azon programok esetén, melyek nem támogatják a cm-es méretmegadást, az 1 cm = 40 px átváltást használhatja.

Javasoljuk, hogy a feladatokat először **olvassa végig**, utána egyenként oldja meg az egyes részfeladatokat!

Amennyiben számítógépével **műszaki probléma** van, jelezze a felügyelő tanárnak! A jelzés ténye és a megállapított hiba jegyzőkönyvezésre kerül. A kiesett idővel a vizsga ideje hosszabb lesz. Amennyiben a hiba mégsem számítógépes eredetű, a javító tanár értékeléskor köteles figyelembe venni a jegyzőkönyv esetleírását. (A rendszergazda nem segítheti a vizsgázót a dolgozat elkészítésében.)

A vizsga végén a feladatlap első oldalán Önnek fel kell tüntetnie a **vizsgakönyvtárban és al-könyvtáraiban található, Ön által előállított és beadott fájlok számát, illetve azok nevét**. A vizsga végeztével addig ne távozzon, amíg ezt meg nem tette, és a felügyelő tanárnak ezt be nem mutatta!

Kérjük, jelölje be, hogy mely operációs rendszeren dolgozik, és melyik programozási környezetet használja!

Operációs rendszer: Programozási környezet:	O Windows	O Linux	O MacOS X
O FreePascal O Lazarus 0.9 O JAVA SE O	O GCC O Perl 5 O Python O	O Visual	Studio 2008 Professional C# 2010 Express Basic 2010 Express

gyakorlati vizsga 1221 3 / 12 2013. május 13.

nformatika — emelt szint Azonosít jel:)														
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Étlap

Az éttermekben a kínálat jelentős része állandó, amelyet időszakonként helyi specialitások-kal egészítenek ki. A Halász étteremben a halételeket cserélik hetente.

A folyamatosan kapható ételek neve és ára áll rendelkezésre az UTF-8 kódolású etelforras.txt állományban. Emellett minden héten másik három halételt kínál az étterem. A heti étlap halételeihez a következő információk állnak rendelkezésre a tabulátorokkal tagolt haletelek.txt állományban, amelynek az első sora tartalmazza a mezőneveket:

hal1, ar1
 hal2, ar2
 hal3, ar3
 az első halétel neve és ára
 a második halétel neve és ára
 a harmadik halétel neve és ára

A mellékelt mintának és a leírásnak megfelelően készítse el öt hétre előre az étlapokat! A beállításoktól függően előfordulhat, hogy az oldalhatárok máshol lesznek a megoldásában, mint ami a mintán látszik. A szöveg tagolásához ne alkalmazzon felesleges szóközöket! A szöveg ne tartalmazzon üres bekezdéseket!

- 1. Készítse el a heti étlapokat kördokumentumként az etelforras.txt állomány felhasználásával a program alapértelmezett formátumában! A törzsdokumentumot mentse etlap néven a szövegszerkesztő alapértelmezett formátumában!
- 2. Legyen a dokumentumban a lapméret A4-es, a bal és a jobb margó 2,2 cm, a felső margó 4 cm és az alsó margó 3 cm!
- 3. Keresse meg és cserélje le a teljes dokumentumban a "(" zárójeleket az előttük lévő szóközökkel együtt sortörés jelre, a "*forint*" szót "Ft" rövidítésre! A ")" zárójeleket törölje ki!
- 4. A szöveg karakterei ahol más előírás nincs Arial (Nimbus Sans) betűtípusúak legyenek! Az ételek nevei, árai 11 pontos; az ételkategóriák 20 pontos; az élőfej szövege 36 pontos betűméretűek legyenek! Az élőláb tartalma, valamint a minta szerinti ételmagyarázatok legyenek 8 pontos betűméretűek!
- 5. A dokumentumban ahol a feladat másként nem kéri a sorköz másfélszeres, a bekezdések előtt 0, utána 6 pontos térköz legyen! A bekezdések első sora a margónál kezdődjön, a többi sora pedig 0,5 cm-rel beljebb!
- 6. Az ételek árait jobbra záró tabulátorral 16 cm-hez igazítsa!
- 7. Az étlapok esztétikus megjelenítése érdekében szegélyezze az oldalakat a mintához hasonlóan! A szegély vastagsága 2,5 és 3,5 pont között legyen!
- 8. Az élőfej elrendezését egysoros, háromoszlopos és szegély nélküli táblázat segítségével valósítsa meg! A táblázat első és harmadik cellája legyen egyenlő szélességű! A három cella tartalma legyen függőlegesen középre, vízszintesen rendre jobbra, középre és balra igazított! A bal, illetve a jobb cellába írja be a "Halász" és "Étterem" szavakat! A középső cellába szúrja be a hallogo.png képet arányosan 2,2 cm magasságúra állítva!
- 9. A mintának megfelelően minden oldalon jelenjen meg a sarokdisz.png kép és tükrözött másolata arányosan 2 cm magasságúra módosítva! A képek szélén lévő vonalak a szegélyekkel takarásban legyenek!
- 10. Az élőfej és az élőláb szövege Lucida Calligraphy (URW Chancery) betűtípusú legyen! Az élőláb szövegét a forrásszöveg végén lévő kapcsos zárójelek közül helyezze át, és a kapcsos zárójeleket törölje ki! A szöveget vízszintesen igazítsa középre!

gyakorlati vizsga 1221 4 / 12 2013. május 13.

Azonosító								
jel:								

- 11. A mintán látható ételkategória nevek kiskapitális betűstílusúak és szürke hátterűek legyenek, valamint előttük és utánuk 6 pontos térköz legyen!
- 12. A "*Halételek heti ajánlat*" ételkategória név alá a megadott adatmezők beszúrásával készítse el a heti három halétel nevének és árának megjelenítését! Gondoskodjon arról, hogy ezek stílusa a többi ételével egyezzen meg!
- 13. A kész, állományba összefuttatott kördokumentumot heti_etlapok néven mentse a szövegszerkesztő alapértelmezett formátumában! (OpenOffice.org programot használók sorszámozottan is menthetik a példányokat!)

30 pont

Minta:

gyakorlati vizsga 1221 5 / 12 2013. május 13.

2. Csomagolás

A kereskedelemben kapható tojásokat darabonként jelölni kell. A tojás feliratában vagy a csomagoláson (több más adat mellett) jelölni kell a tojás méret szerinti kategóriáját.

Egy tojásválogató és -csomagoló gép minőségellenőrző mintájának adatai állnak rendelkezésre a *minforras.txt* állományban. A minta 100 darab tojás adatait: tömegét, színét és átvilágítással megállapított épségét tartalmazza.

Táblázatkezelő program segítségével oldja meg a következő feladatokat!

A megoldás során vegye figyelembe a következőket!

- Segédszámításokat a J oszloptól jobbra végezhet.
- Amennyiben lehetséges, a megoldás során képletet, függvényt, hivatkozást használjon, hogy az alapadatok módosítása esetén is a kívánt eredményeket kapja!
- Ahol lehet, másolható függvényt alkalmazzon.
- A számításokat úgy végezze el, hogy helyes eredményt kapjon, ha az A:D oszlopokat egy másik minta adataival töltjük ki a táblázat 101. soráig.
- A részfeladatok között van olyan, amely egy korábbi kérdés eredményét használja fel.
 Ha a korábbi részfeladatot nem sikerült teljesen megoldania, használja a megoldását úgy,
 ahogy van, vagy írjon be egy valószínűnek tűnő eredményt, és azzal dolgozzon tovább! Így
 ugyanis pontokat kaphat erre a részfeladatra is.
- 1. Töltse be a tabulátorokkal tagolt, UTF-8 kódolású *minforras.txt* szövegfájlt a táblázatkezelőbe az *A1*-es cellától kezdődően! Munkáját *vizsgalat* néven mentse el a táblázatkezelő alapértelmezett formátumában!
- 2. A munkalapon a *Kategória* oszlopban határozza meg az egyes tojások tömeg szerinti kategóriáját az *F1:15* kategóriatáblázat alapján!
- 3. A "*Mennyiség*" felirat alatt határozza meg, hogy az egyes kategóriákból hány darab tojás van a mintában!
- 4. Határozza meg az ép és a hibás tojások számát az "Ép tojások száma:" és a "Hibás tojások száma:" feliratok melletti cellákban!
- 5. A szín, az épség és a kategória szerinti adatokat kívánjuk megvizsgálni. Ehhez az *F17:H17* tartomány celláiba vigyen be egy-egy értéket (például: "barna", "igen", "M")!
- 6. A "*Tojások száma:*" felirat melletti cellában határozza meg az előző sorban megadott mindhárom tulajdonságnak megfelelő tojások számát!
- 7. A "6-os dobozok száma:" felirat melletti cellában számolja ki, hogy az előző sorban meghatározott tojásokkal hány dobozt lehet teljesen feltölteni, ha egy dobozban 6 darab fér el!
- 8. Állítsa be, hogy a tojások és a dobozok számát tartalmazó cellákban a számok tizedesjegyek nélkül, "db" mértékegységgel jelenjenek meg!
- 9. Keretezze vékony vonallal az összes adatot tartalmazó cellát! A kategóriahatárokat megadó segédtáblát és annak a fejlécét emelje ki vastag szegéllyel! A többi cella ne legyen keretezett!

gyakorlati vizsga 1221 6 / 12 2013. május 13.

10. Az első sor minden szövege félkövér betűstílusú legyen! Írásirányát, tördelését és igazítását a mintának megfelelően készítse el! A táblázat többi sorában az igazításokat nem kell a mintának megfelelően elvégeznie.

15 pont

Minta:

	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	l	
1	Tömeg (gramm)	Szín	Hibátlan	Kategória		Méret	Alsó határ (gramm)	Felső határ (gramm)	Jelölés	
2	71	barna	igen	L		kicsi – small	0	53	S	`
3	78	barna	igen	XL		közepes – medium	54	63	М	
4	61	barna	igen	М		nagy – large	64	73	L	
5	54	barna	igen	М		nagyon nagy – extra large	74	100	XL	١ ١
6	53	barna	igen	S						
7	48	barna	igen	S]	Kategória	Mennyiség			- 1
8	68	fehér	igen	L		S	# db			
9	59	barna	igen	М		M	# db			3
10	56	barna	nem	М		L	# db			
11	67	barna	igen	L		XL	■ db			
12	71	barna	igen	L						- 3
13	61	barna	igen	М		Ép tojások száma:	## db			
14	40	barna	igen	S		Hibás tojások száma:	∉ db			1
15	67	barna	igen	L						3
16	44	barna	igen	S		Szín	Hibátlan	Kategória		3
17	73	fehér	igen	L		barna	igen	М		
18	77	barna	igen	XL		Tojások száma:	₩ db			4
19	53	barna	igen	S		6-os dobozok száma:	∉ db			
20	73	barna	igen	L						
21	84	barna	igen	XL						
22	40	barna	igen	S						
					L					

Azonosító								
jel:								

3. Kötelező

A Nagy városban működő Kötelező Diákkönyvtár minden nap nyitva tart 8 és 16 óra között, még az ünnepnapokon is. 2009 júliusában kísérletképpen minden elemében elektronikus kölcsönzést vezettek be. Az olvasójegyen és a könyvekben távolról leolvasható chipet helyeztek el, így a kölcsönzőnek csak át kellett haladnia a megfelelő kapun. A kölcsönzéshez tartozó adminisztrációt a számítógép a háttérben elvégezte. A feladatban az ott kezelt adatbázis egyszerűsített formáját használjuk.

- 1. Készítsen új adatbázist *kotelezo* néven! Importálja az adattáblákat az adatbázisba *mu*, *peldany*, *kolcsonzes* és *diak* néven! Ezek UTF-8 kódolású, tabulátorral tagolt szövegfájlok, és első soruk tartalmazza a mezőneveket.
- 2. Beolvasás után állítsa be a megfelelő adatformátumokat és kulcsokat!

Táblák:

mu (az, szerzo, cim, evfolyam)

az A mű azonosítója (szám), ez a kulcs

szerzo A mű szerzője (szöveg)
cim A mű címe (szöveg)

evfolyam Az évfolyam, amelyen a mű kötelező olvasmány (szám)

peldany (az, muaz, ar, beszerzes)

az A példány azonosítója (szám), ez a kulcs

muaz A mű azonosítója (szám)

ar A példány beszerzési ára (szám)beszerzes A példány beszerzési dátuma (dátum)

kolcsonzes (az, peldanyaz, diakaz, el, vissza)

azA kölcsönzés azonosítója (szám), ez a kulcspeldanyazA kölcsönzött példány azonosítója (szám)diakazA kölcsönző diák azonosítója (szám)elA kölcsönzés kezdő dátuma (dátum)

vissza A kölcsönzés befejezési dátuma (dátum), ha nem hozták vissza, akkor

üres

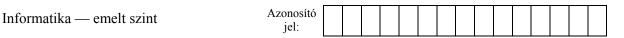
diak (az, nev, evfolyam)

az A diák azonosítója (szám), ez a kulcs

nev A diák neve (szöveg)

evfolyam A diák évfolyama a vizsgált évben (szám)

Készítse el a következő feladatok megoldását! Ügyeljen arra, hogy a megoldásban pontosan a kívánt mezők, kifejezések szerepeljenek, felesleges mezőt ne jelenítsen meg! A megoldásait a zárójelben lévő néven mentse el!

- 3. Készítsen lekérdezést, amely megadja azok nevét, akiknél van még vissza nem vitt könyv! (*3nem*)
- 4. Listázza ki lekérdezés segítségével a 10-11. évfolyamokon kötelező "*Shakespeare*" művek címét! (*4ws*)
- 5. Adja meg lekérdezés segítésével a legutoljára beszerzett "Voltaire" mű címét és árát! (5voltaire)
- 6. Adja meg lekérdezés segítésével, hogy a könyvtárban évente mennyit fordítottak beszerzésekre és hány kötetet szereztek be! (*6evente*)
- 7. Készítsen lekérdezést, amely megadja, hogy a 2009.09.30-i nyitáskor kinél mely művek voltak! (*7kinel*)
- 8. Amikor valaki visszavisz egy könyvet, a rendszer azonnal jelez, ha túllépte a 28 naptári napos kölcsönzési időt. A könyv leadásakor minden ezen túli napért a könyv beszerzési árának 3 százalékát kell fizetni büntetésként. (Ha 1-jén kikölcsönzünk egy könyvet és 29-én visszavisszük, akkor még nem kell büntetést fizetni.) Készítsen lekérdezést, amely jelzi, hogy ki, mikor, mennyi büntetést fizetett! A büntetés összegét nem szükséges kerekítenie. (*8buntetes*)
- 9. Készítsen jelentést, amely példányonként csoportosítva jeleníti meg, hogy "Az apostol" című művet kik és mettől meddig kölcsönözték! Az adatokat a példány azonosítója szerint csoportosítsa! A kölcsönzés kezdetét és végét, valamint a kölcsönző nevét tüntesse fel a kikölcsönzés sorrendjében, a minta szerinti kialakításban! (A mintát csak szövegszerűségben és a mezők sorrendjében kell követnie, formázásban nem.) A jelentés létrehozását lekérdezéssel vagy ideiglenes táblával készítse elő! (9apostol)

Az apostol

Példány	Kikölcsönzözte	Visszavitte	Kölcsönző neve
420			
	2009.07.11.	2009.08.02.	Dudás Krisztián
	2009.08.09.	2009.08.12.	Kardos Ádám
	2009.08.14.	2009.09.09.	Hajas Attila

10. Azon diákok nevét kell megadnia, akik – bár évfolyamuknak ajánlották – nem kölcsönözték ki az "Anna Karenina" című művet! A cél elérése érdekében készítsen két lekérdezést, amelyeket az alábbi SQL-parancs megfelelő helyén allekérdezésként felhasználva helyes megoldást kapunk! (10ak1, 10ak2)

30 pont

gyakorlati vizsga 1221 9 / 12 2013. május 13.

Informatika — emelt szint	Azonosító jel:									
---------------------------	-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Számok

A *Szereti Ön a számokat?* internetes vetélkedőben a versenyzők olyan kérdéseket kapnak, amelyekre egy egész számmal kell válaszolniuk. A kérdések különböző témakörökből származnak (pl. magyar, matematika, történelem, kémia), és nehézségüktől függően 1-től 3-ig terjedő pontszámot érnek. Tudjuk, hogy a kérdésekre adható válaszok értéke 0 és 1 milliárd közé esik.

A feladatokat a verseny szervezői egy adatfájlban tárolják. A fájlban minden feladat két sorban helyezkedik el. Az első sor tartalmazza a kérdést, a második pedig – egy-egy szóközzel elválasztva – a helyes választ, a helyes válaszért adható pontszámot és a témakör megnevezését. A fájlban egyelőre ékezetes betűk nem szerepelnek, pl. a "gyümölcsízű" szó helyett a "gyumolcsizu" szót írták be.

Például:

```
Mikor volt a mohacsi vesz?
1526 1 tortenelem
```

A példában szereplő kérdés: Mikor volt a mohacsi vesz? A helyes válasz: 1526. A helyes válasz 1 pontot ér, és a kérdés a tortenelem témakörbe tartozik.

Az adatfájl még csak részben készült el. Az Ön feladata ennek a félkész adatfájlnak a tesztelése. A fájl legfeljebb 100 kérdést tartalmaz. Biztosan van benne matematika, történelem és földrajz feladat, de más témakörök is előfordulnak.

Készítsen programot, amely a felszam.txt állomány adatait felhasználva az alábbi kérdésekre válaszol! A program forráskódját mentse szamok néven! (A beolvasott fájl adatait és a felhasználó válaszainak az érvényességét nem kell ellenőriznie.)

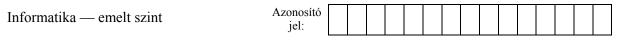
A képernyőre írást igénylő feladatok eredményének megjelenítése előtt írja ki a képernyőre a feladat sorszámát (például: 3. feladat)! Ha a felhasználótól kér be adatot, akkor jelenítse meg a képernyőn azt is, hogy milyen adatot vár! Az ékezetmentes kiírás is elfogadott.

- 1. Olvassa be a felszam. txt állományban talált adatokat, és azok felhasználásával oldja meg a következő feladatokat!
- 2. Hány feladat van az adatfájlban? A választ írassa ki a képernyőre!
- 3. Határozza meg, hogy hány matematika feladat van az adatfájlban, és ezek közül hány feladat ér 1, 2, illetve 3 pontot! A választ egész mondatban írassa ki a képernyőre! Például:

```
Az adatfajlban 20 matematika feladat van, 1 pontot er
10 feladat, 2 pontot er 6 feladat, 3 pontot er 4 feladat.
```

- 4. Mettől meddig terjed a fájlban található válaszok számértéke? A választ egész mondatban írja ki a képernyőre!
- 5. Milyen témakörök szerepelnek ténylegesen az adatfájlban? Írassa ki a témakörök nevét a képernyőre úgy, hogy minden előforduló témakör pontosan egyszer jelenjen meg!

gyakorlati vizsga 1221 10 / 12 2013. május 13.

6. Kérje be egy témakör nevét, és véletlenszerűen sorsoljon ki egy kérdést ebből a témakörből! Sorsoláskor ügyeljen arra, hogy az adott témakörbe eső valamennyi feladatnak legyen esélye! (Feltételezheti, hogy a felhasználó helyesen adta meg egy létező témakör nevét.) Írassa ki a kérdést, kérje be a felhasználó válaszát, majd adja meg a válaszért járó pontszámot! (Helytelen válaszért 0 pont jár.) Ha a válasz helytelen volt, a helyes választ is közölje! A párbeszéd az alábbi formában jelenjen meg:

Például:

```
Milyen temakorbol szeretne kerdest kapni? tortenelem
Mikor volt a mohacsi vesz? 1514
A valasz 0 pontot er.
A helyes valasz: 1526
```

7. Generáljon egy 10 kérdésből álló feladatsort véletlenszerűen úgy, hogy egyetlen feladat se szerepeljen benne kétszer! (Ügyeljen azonban arra, hogy minden beolvasott feladatnak legyen esélye a kiválasztásra!) A feladatsort írassa ki a tesztfel.txt állományba az alábbi formátumban! (Az első szám a helyes megoldásért járó pontszám, ezt követi a helyes válasz, majd a kérdés egy-egy szóközzel elválasztva.) Az állomány végére írassa ki a feladatsorra összesen adható pontszámot is!

Például:

```
...
1 1526 Mikor volt a mohacsi vesz?
...
A feladatsorra osszesen 20 pont adhato.
```

45 pont

Forrás:

1. Étlap

http://g.virbcdn.com/ f/cdn images/resize 640x640/3d/PageImage-477875-1676299-XL01 aff91cfbda74.jpg

Informatika — emelt szint	Azonosító jel:							

	maximális pontszám	elért pontszám	javító tanár aláírása
Szövegszerkesztés, prezentáció, grafika, weblapkészítés 1. Étlap	30		
Táblázatkezelés 2. Csomagolás	15		
Adatbázis-kezelés 3. Kötelező	30		
Algoritmizálás, adatmodellezés 4. Számok	45		
A gyakorlati vizsgarész pontszáma	120		

	elért pontszám egész számra kerekítve	javító tanár aláírása	programba beírt egész pontszám
Szövegszerkesztés, prezentáció, grafika, weblapkészítés			
Táblázatkezelés			
Adatbázis-kezelés			
Algoritmizálás, adatmodellezés			

-	jegyző
Dátum:	